

Сидорчук Б.В.

*студентка 2-го курсу факультету прокуратури та слідства
Національного університету «Одеська юридична академія»*

ПРОБЛЕМИ ОРГАНІЗАЦІЇ ТА ДІЯЛЬНОСТІ АДВОКАТУРИ

Реформування правоохоронних органів та адвокатури є важливим аспектом побудови правової держави, функціонування якої є неможливим без створення належного механізму для забезпечення реалізації людських прав і свобод. З цією метою Верховною Радою України 5 липня 2012 року був прийнятий Закон України «Про адвокатуру та адвокатську діяльність», що з численними змінами і доповненнями сьогодні продовжує регулювати діяльність цього правозахисного інституту, проте слід розуміти, що даний нормативно – правовий акт містить прогалини у змісті своїх положень. На даний момент в самій організації та діяльності адвокатури виникає чимало проблем, які заважають її ефективному функціонуванню, саме тому поставлена проблема є досить актуальною.

Відповідно до статті 2 Закону України «Про адвокатуру та адвокатську діяльність», адвокатура є недержавним самоврядним інститутом, який забезпечує здійснення захисту, представництва та надання інших видів правової допомоги на професійній основі, а також самостійно вирішує питання організації і діяльності адвокатури[1, ст.2]. Аналізуючи наведене положення, можна свідчити, що законодавець повністю відділяє адвокатуру від держави, таким чином акцентуючи увагу на адвокатурі, як на певному соціальному явищі. Звернувшись до Конституції України, знаходимо положення про те, що лише адвокат може представляти інтереси особи в суді або ж захищати її від кримінального обвинувачення. Таке явище сприяє суттєвій монополізації адвокатури і має, як і позитивні, так і негативні моменти.

Монополізація діяльності адвокатури дає змогу посилити роль самого інституту адвокатури за рахунок збільшення його обсягу повноважень, проте підвищення правового статусу адвокатів ускладнить можливість звернення громадян з приводу надання безоплатної допомоги з правничих питань. Крім того, наведене положення статті 1312 Конституції України суперечить статті 59 цього ж Основного Закону, відповідно до якої кожна особа може самостійно вибирати того, хто буде захищати її права. Таким чином, лише адвокати отримують повноваження бути представником інтересів особи в суді, а правники, які не мають свідоцтва про право на зайняття адвокатською діяльністю, тобто не є адвокатами, але мають право надавати таку допомогу, зазначеної можливості позбавляються.

Адвокатура як суспільний інститут займає значиме місце у правозахисній системі, що зумовлено насамперед складністю та важливістю

поставлених перед нею завдань. Для забезпечення їх виконання є досить важливим, щоб адвокатура мала змогу функціонувати як справді незалежний інститут, адже від ефективності її діяльності залежить ступінь захисту прав особи в суспільстві [2, с. 195]. Виникнення такого негативного явища як порушення принципу незалежності адвокатів під час здійснення ними адвокатської діяльності суттєво впливає на можливість адвоката самостійно приймати рішення, а отже зменшується ймовірність надання справді якісної правової допомоги клієнту. Тобто адвокатура повинна бути незалежною при виконанні своїх функцій від органів виконавчої влади, судових органів та інших державних органів [3, с.43].

Досить важливим аспектом є забезпечення гарантій від незаконного втручання державних органів з боку самої держави. Проте, аналіз чинної нормативно – правової бази дає змогу свідчити про існування певних розбіжностей між відповідним законом, який визначає засади організації та діяльності такого інституту, та положеннями Конституції України. Зокрема, у статті 36 Основного Закону України міститься положення про те, що ніхто не може примушуватися до вступу у певні громадські організації і така належність або ж неналежність не є підставою для обмеження прав. Відповідно до статті 45 Закону України «Про адвокатуру та адвокатську діяльність», всі особи, які отримують свідоцтво про право на зайняття адвокатською діяльністю, тобто є адвокатами, мають входити до складу Національної асоціації адвокатів України.

На даний момент законодавство, яке регулює діяльність інституту адвокатури, потребує значного вдосконалення, що має на меті вирішити низку проблем. Таке реформування повинно стосуватися і питання набуття права на зайняття адвокатською діяльністю. У статті 6 Закону України «Про адвокатуру та адвокатську діяльність» зазначаються вимоги, які висуваються до кандидатів, що мають бажання стати адвокатами: зокрема, це наявність повної вищої юридичної освіти, володіння особою державною мовою, наявність стажу роботи не менше 2 років, проходження кваліфікаційного іспиту, стажування, складення присяги та отримання свідоцтва про право займатись відповідною діяльністю. Але деякі із зазначених вимог мають дискримінаційний характер за матеріальною ознакою: наприклад, за складання відповідного кваліфікаційного іспиту кандидатом на посаду адвоката вноситься плата розміром, який не перевищує три прожиткових мінімуми; відповідний внесок сплачується особою і під час проходження стажування, від якого відповідно до Положення про здійснення такого стажування звільняються особи, які на момент складення іспиту мають стаж роботи помічника адвоката не менше одного року за останніх два роки.

Отже, для громадян ускладнюється доступ до здійснення захисту своїх справ і надання правової допомоги, а для тих, хто виявляє бажання займатися адвокатською діяльністю, стає складнішим набутти на це

відповідне право. Адвокатура є незалежним самоврядним інститутом, який в процесі реформування значно відділився від держави і набув характеру соціального явища. На даний момент в самому законодавстві, що спрямоване на регулювання адвокатської діяльності, існує чимало прогалин, які потребують усунення задля створення дієвого механізму захисту прав і представництва інтересів.

Список використаної літератури:

1. Про адвокатуру та адвокатську діяльність: Закон України від 05.07.2012 № 5076-VI // Відомості Верховної Ради України. – 2012. – №27. – Ст. 282.
2. Адвокатура України: Книга 1. Організація адвокатури (з практикумом)/ за заг. ред. к.ю.н., доцента Бакаянкової Н.М. та д.ю.н., проф. заслуженого юриста України С.Я. Фурси – 2-ге вид. доповн.і перероб. – К.: Алерта, 2016. – 864 с.
3. Вільчик Т.Б. Організація роботи адвокатури в Україні: навч. посібник. / Т.Б. Вільчик.– Харків: ФІНН, 2006. – 304 с.

Науковий керівник: кандидат юридичних наук, доцент кафедри організації судових, правоохоронних органів та адвокатури Національного університету «Одеська юридична академія», доцент **Ковальчук Інна Сергіївна**

Смирнова М. К.

*студентка 2-го курсу факультету цивільної та господарської юстиції
Національного університету «Одеська юридична академія»*

УЧАСТЬ АДВОКАТІВ У ПРОЦЕДУРІ МЕДІАЦІЇ: ЗАУВАЖЕННЯ ТА ПРОПОЗИЦІЇ

Розпорядженням Голови Національної асоціації адвокатів України № 21 від 15 березня 2016 року було утворено постійно діючий колегіальний дорадчий орган при НААУ – комітет з питань медіації, що засвідчило про щире прагнення адвокатської корпорації до встановлення відповідності судової системи України європейським стандартам, а саме рекомендаціям з медіації Ради Європи та Директив Європейського Союзу з медіації. Більше того, згідно зі ст. 1 Угоди про Асоціацію з ЄС, Україна і ЄС не просто можуть, а мають посилювати співпрацю у сфері правосуддя, свободи та безпеки з метою забезпечення верховенства права та поваги до прав людини й основоположних свобод. На меті Комітет поставив сприяння розвитку в